

Město a jeho hradby

36. mezinárodní konference Archivu hlavního města Prahy
ve spolupráci s Historickým ústavem Akademie věd České republiky,
Fakultou humanitních studií Univerzity Karlovy
a Katedrou historie Filozofické fakulty Univerzity J. E. Purkyně v Ústí nad Labem

Clam-Gallasův palác, Husova 20, Praha 1

Die Stadt und ihre Mauern

36. internationale Tagung des Archivs der Hauptstadt Prag
in Zusammenarbeit mit dem Institut für Geschichte der Akademie der Wissenschaften der
Tschechischen Republik,
der Fakultät für Humanistische Studien der Karls-Universität
und dem Lehrstuhl für Geschichte der Philosophischen Fakultät der J. E. Purkyně-Universität
in Ústí nad Labem

Clam-Gallas Palais, Husova 20, Prag 1

ÚTERÝ, 10. ŘÍJNA 2017 / DIENSTAG, 10. OKTOBER 2017

8.30–9.00 PREZENCE / REGISTRIERUNG

9.00–10.20

Zahájení konference / Eröffnung der Tagung

Jiří Pešek: Úvodní referát / Einführungsreferat

Zdeněk Dragoun – Jaroslav Podliska – Petr Starec: Opevnění Starého Města pražského.
Současný stav a perspektivy jeho poznání / Die Befestigung der Prager Altstadt.
Gegenwärtiger Erkenntnisstand und Perspektiven der Forschung

Vladimír Gut – Petr Starec – Ladislav Valtr – Jan Zavřel: Opevnění Nového Města pražského.
Současný stav a perspektivy jeho poznání / Die Befestigung der Prager Neustadt.
Gegenwärtiger Erkenntnisstand und Perspektiven der Forschung

10.20–10.40 PŘESTÁVKA / KAFFEPAUSE

10.40–12.40

Jarmila Čiháková: Raně gotické opevnění královského města na dnešní Malé Straně v Praze /
Die frühgotische Befestigung der königlichen Stadt auf der heutigen Prager Kleinseite

Václav Kolařík – David Merta – Marek Peška – Antonín Zúbek: Brněnské hradby 13. a 14. století.
Výstavba, podoba a souvislosti opevnění moravského královského města /
Die Brüner Stadtmauern im 13. und 14. Jahrhundert. Aufbau, Gestalt und Kontexte
der Befestigung einer mährischen königlichen Stadt

Sébastien Rossignol: Die mittelalterliche Wahrnehmung der Stadtbefestigungen. Beispiele
polnischer Städte aus historischer Perspektive / Středověké vnímání městských opevnění.
Příklady polských měst z historické perspektivy

Marcin Grulkowski: Mittelalterliche Wehranlagen der Danziger Rechtstadt. Der Verlust ihrer
militärischen Bedeutung in der Neuzeit / Středověká obranná zařízení hlavního města
Gdaňsku. Ztráta jejich vojenského významu v novověku

Diskuse / Diskussion

12.40–14.00 POLEDNÍ PŘESTÁVKA / MITTAGSPAUSE

14.00–15.40

Markus Jansen: Die Stadtmauer als Medium der Stadtherrschaft und Stadthoheit: das Beispiel
Köln / Městská hradba jako nástroj městské vlády a městské svrchovanosti: příklad Kolína

Helge Weingärtner: Die letzte Erweiterung der Stadt Nürnberg im 14. Jahrhundert und deren
Zusammenhang mit der Verwaltungsorganisation der Stadt / Poslední rozšíření města
Norimberku ve 14. století a jeho souvislost se správní organizací města

Sarah Hadry: Mauer-Bilder: Architekturdarstellungen auf mittelalterlichen bayerischen Städte-
siegeln / Vyobrazení hradby: architektonická znázornění na středověkých pečetích bavor-
ských měst

Wolfgang Wüst: Sicherheit durch Alkohol? Zur Finanzierung städtischer Mauerringe und Tor-
anlagen durch das Um(n)geld / Jistota díky alkoholu? K financování městských hradebních
okruhů a bran z ungeltu

Diskuse / Diskussion

15.40–16.00 PŘESTÁVKA / KAFFEPAUSE

16.00–17.40

Elena Taddei: „molto se delecta de fabricare e fare disegni“: Ercole I. d’Este als Bauherr und Ini-
tiator der Stadtmauern von Ferrara / „molto se delecta de fabricare e fare disegni [velmi se
těší z vymýšlení a vytváření nákresů]“: Ercole I. d’Este jako stavebník a iniciátor městských
hradeb Ferrary

Klara Kaczmarek-Löw: Politische und konfessionelle Programme der Stadtbefestigungen
in Breslau und Görlitz um 1500 / Politické a konfesní programy městských opevnění
ve Vratislavi a Zhořelci okolo roku 1500

Bogusław Dybaś: Zwischen Mauer und Bastionen. Probleme und Herausforderungen der Mo-
dernisierung der städtischen Fortifikationen in der Frühen Neuzeit am Beispiel Thorns / Mezi
zdí a bastiony. Problémy a výzvy modernizace městských fortifikací v raném novověku na pří-
kladu Toruně

Carl Christian Wahrmann: Pestis ante portas: befestigte Ostseestädte und ihre Bedrohung
durch die letzte Pest (1708–1713) / Pestis ante portas: opevněná města u Baltského moře
a jejich poslední morové ohrožení (1708–1713)

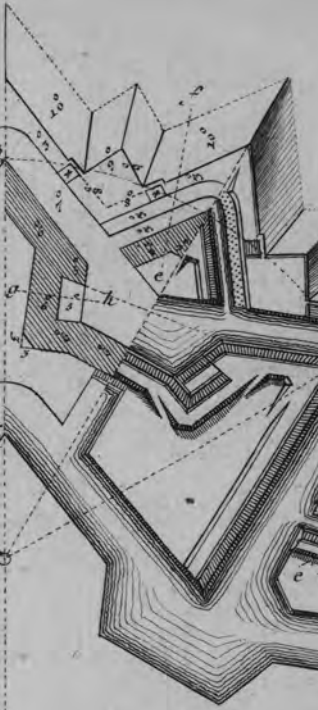
Diskuse / Diskussion

19.00–22.00

Milan Šimůnek: Virtual reconstruction of the 19th century Prague gates and city walls /
Virtuální rekonstrukce podoby pražských bran a hradeb 19. století

&

Společenský večer pro účastníky konference / Soirée für die Tagungsteilnehmer

STŘEDA, 11. ŘÍJNA 2017 / MITTWOCH, 11. OKTOBER 2017

8.30–9.00 PREZENCE / REGISTRIERUNG

9.00–10.40

Christoph Sonnlechner: Der Wiener Festungsbau im 16. Jahrhundert: Akteure, Ressourcen, Topografie / Stavba vídeňské pevnosti v 16. století: aktéři, zdroje, topografie

Markus Jeitler: Die frühneuzeitliche Stadtbefestigungen von Wien und Prag im Vergleich / Srovnání raněnovověkých opevnění měst Vídně a Prahy

Lukáš Sláma: Jan de La Croon: pražský velitel a stavba barokního opevnění – *diskusní příspěvek* / Jan de La Croon: der Prager Kommandant und der Bau der Barockbefestigung – *Diskussionsbeitrag*

Jan Hasil – Pavla Hasilová: Cesty za každodenností pražského barokního opevnění / Die Wege zum Alltagsleben der Prager Barockbefestigung

Jiří Smrž: Pražští střelci a městské hradby: provoz a údržba novoměstských hradeb – *diskusní příspěvek* / Die Prager Schützen und die Stadtmauern: Betrieb und Instandhaltung der Neustädter Mauern – *Diskussionsbeitrag*

Diskuse / Diskussion

10.40–11.00 PŘESTÁVKA / KAFFEPAUSE

11.00–12.40

Pavel Kocman – Daniel Polakovič: Židé v hradbách, Židé na hradbách, Židé před branami. Vztah židovského obyvatelstva v českých zemích k městskému opevnění ve středověku a v raném novověku / Juden in den Mauern, Juden auf den Mauern, Juden vor den Toren. Die Beziehung der jüdischen Bevölkerung in den böhmischen Ländern zur Stadtbefestigung im Mittelalter und in der Frühen Neuzeit

István Németh: Befestigte Städte – Festungsstädte in Ungarn (16.–17. Jahrhundert) / Opevněná města – pevnostní města v Uhrách (16.–17. století)

Michal Duchoň: „Nebude-li Hospodin ostříhati města, nadarmo bdí strážný“. Opevnenia v živote miest na západnom Slovensku v pomoháčskom období / „Wenn der Herr nicht die Stadt behütet, so wacht der Wächter umsonst.“ Befestigungen im Leben der Städte in der Westslowakei nach der Schlacht bei Mohács

Brigitte Huber: Mauern, Tore, Bastionen. München und seine Befestigungen / Hradby, brány, bastiony. Mnichov a jeho opevnění

Diskuse / Diskussion

12.40–14.00 POLEDNÍ PŘESTÁVKA / MITTAGSPAUSE

14.00–15.20

Włodzimierz Zientara: Die Stadtmauer als Determinante der wahren Zivilisation. Die Wahrnehmung der polnischen Städte durch fremde Reisenden im 17. und 18. Jahrhundert / Městská hradba jako determinant opravdové civilizace. Vnímání polských měst cizími cestovateli v 17. a 18. století

Jiří Borovský: Výstavba olomoucké pevnosti v letech 1742–1757 a obyvatelé města / Der Aufbau der Olmützer Festung in den Jahren 1742–1757 und die Bewohner der Stadt

František Iša: Režim otevírání a zavírání pražských bran ve 30. letech 18. století – *diskusní příspěvek* / Die Öffnung und Schließung der Prager Tore in den 30er Jahren des 18. Jahrhunderts – *Diskussionsbeitrag*

Jiří Hofman: Stavba pevnosti Terezín – *diskusní příspěvek* / Der Festungsbau von Theresienstadt – *Diskussionsbeitrag*

Diskuse / Diskussion

15.20–15.40 PŘESTÁVKA / KAFFEPAUSE

15.40–17.10

Yair Mintzker: Die Entfestigung der Städte Mitteleuropas 1689–1866: ein Überblick / Defortifikace měst střední Evropy 1689–1866: přehled

Martina Maříková: Život na pražských hradbách v době míru (druhá polovina 18. století až 1860) / Das Leben auf den Prager Mauern in der Friedenzeit (von der zweiten Hälfte des 18. Jahrhunderts bis 1860)

Michael Viktořík: Pevnostní Olomouc v 19. století / Die Festungsstadt Olmütz im 19. Jahrhundert

Vojtěch Kessler – Josef Šrámek: Město v klauzuře. Pevnostní kapitola v dějinách Hradce Králové – *diskusní příspěvek* / Die Stadt in der Klausur. Das Festungskapitel in der Geschichte von Königgrätz – *Diskussionsbeitrag*

Diskuse / Diskussion

ZÁVĚREČNÉ SLOVO / SCHLUSSWORT

Archiv hlavního města Prahy

HISTORICKÝ ÚSTAV
Akademie věd České republiky
INSTITUTE OF HISTORY
Czech Academy of Sciences

FAKULTA
HUMANITNÍCH STUDIÍ
Univerzita Karlova

UNIVERZITA J. E. PURKYNĚ V ÚSTÍ NAD LABEM
Filozofická fakulta